

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Prva dolenski a posojilnica in klerikalni bojkot.

Metlika, 12. septembra 1912.

Prva posojilnica v Metliki, soliden in trden denarni zavod, si je pridobila za Belo Krajino, za ostalo Dolenjsko in za velik del Hrvaške v teku dolgih let svojega obstanka in poslovanja neminljivih zaslug. Pod pametnim in previdnim vodstvom za razvoj tega odličnega denarnega zavoda zaslužni mož se je dvignila. Prva dolenska posojilnica na tako trden fundament, da se danes lahko kosa z vsakim sličnim zavodom. Ustanovila si je tekom let izdaten rezervni sklad, da uživa splošno zaupanje daleč naokrog.

V tistih težkih časih, ko je usamljena vinska tuta, ko so prišla slaba leta, ko je naše ljudstvo trumoma bežalo v Ameriko, je Prva dolenska posojilnica razvijala pravo človekoljubno delovanje tja od Gorjancev daleč dol na hrvaško stran, da je rešila na stotine domačij in posestev ter izrgala nesrečne ljudi iz rok spekulativ in oderuhov. Naši Američani, ki si daleč za morjem služijo svoj trdi kruh, pošiljajo svoje prihranke v Metliko, da se rešijo dolgovi in takorekč na razvalinah zgrade novo domačijo, ki jih po letih truda in napora zvabi zopet na ljubo domačo zemljo nazaj. — Kadarkoli je elementarna neizgoda — bodi povodenj, bodi požar — udarila belokranjskega ali hrvaškega kmeta, ni naš denarni zavod krčil rok, nego je onim razmeram primerno vsakemu brez ozira na vero ali na politično prepričanje človekoljubno priskočil na pomoč. Nikoli ni pozabil ni blagotvornih, ni kulturnih potreb našega naroda, nego je vsem takim napravam in ustanovam z izdatnimi podporami stal ob strani. Značilna za plemenito tendenco, ki vlada v tem zavodu, je dejstvo, da je začela Prva dolenska posojilnica zbirati od svojega čistega vsakodnevne dobička poseben fond, da ustanovi v Metliki meščansko šolo.

Njeno poslovanje je bilo vedno strogo nepristransko, in nihče ne more trditi, da bi kdajkoli izkoriščala svoj položaj ob kakih volitvah ali ob drugih takih prilikah političnega značaja, kakor bi bilo to gotovo drugače, ako bi bil zavod v klerikalnih rokah. Može, ki zavod vodijo in so ga vodili, ne dopuščajo, da bi preko njegovega praga pluskali valovi političnih strasti, ker so prepametni, nego da bi nesmiselno gospodovali z ljudskim denarjem.

Danes je zlasti v Beli Krajini in v sosednji Hrvaški na tisoče ljudi, ki se s hvaležnostjo spominjajo dobrot Prve dolenske posojilnice, ki imajo do nje neomajano zaupanje in ki torej tudi svoje prihranke nalaga v njej. Tako zaupanje prevladuje med vsemi sloji naroda in med vsemi stanov.

Samo ena gadja zalega je, ki jo tare zavist in jeza, ko vidi, kako procvita Prva dolenska posojilnica in tako zaman izteza po njej svoje umazane prste. To so naši klerikalci — tista peščica netečnih individijev, ki ne morejo v Metliki nikamor naprej, a ki bi iz golega sovraštva in iz same slepote najrajši uničili vse, kar ni njihovega. Kakor povsod po svetu, so tudi pri nas klerikalci kreature najslabše vrste!

Pred leti so ustanovili v Metliki konkurenčni zavod in so napravili po vaseh vse polno rafajzov, da bi navalili ljudski denar v svoje žepce. Naštunti so nekega prismojenega viodinskega popa, da je ljudstvu lagal, kako se bliža Prva dolenska svojemu propadu. Inse-

nirali so run, a okresali so si svoje zlobne butice — opravili niso ničesar! Že tedaj se je zdaj glasno, zdaj tiho imenovalo ime metliškega kaplana Petra Natlačenega, ki baje provzroča vse to gibanje proti Prvi dolenski, samo da bi ji zmanjšal kredit in napolnil prazno kaso svoje klerikalne posojilnice.

Ker so bili doslej vsi klerikalni naskoki brezuspešni, in je ostajal kaplan s peščico nezavednih Metličanov in zaslepljenih kmetov s prazno možjo in z dolgim nosom, ni mirovala razdirajoča klerikalna natura, dokler ni zopet v znamenju bojkotnega gibanja bruhnila na dan!

Ne bomo preiskovali, je li ne stoji tudi tu v ozadju metliški kaplan Peter Natlačen; to prepuščamo drugi priliki in drugim rokam, zakaj prej ne smemo odnehati, dokler ne zalotimo pravega krivca, ki bega ljudstvo in greši proti zakonu, da tudi nanj pade pravična roka cesarske postave.

V časopisu »Hrvatska«, št. 249, z dne 3. t. m., čitamo dopis iz Zakanja, iz fare onkraj Kolpe blizu Metlike, v katerem dopisnik prijmlje hrvaško ljudstvo in njegovega svečenika, zakaj vlaga svoj denar v liberalno (t. j. Prvo dolensko) posojilnico in tako otežuje delovanje klerikalne posojilnice. Iz onih ust se čuje klicanje k bojkotu, kakor ga je bilo lansko leto čuti na Vivodini. Kakor nam pričajo poročila iz Zakanja, poje to bojkotno pesem neki Ivan Stanković, po poklicu kaplan, ki biva sedaj v Zakanju na dopustu in ki je — kakor pravijo zakanjska poročila, »po svoji prilici nahuškan od Petra Natlačenega«. — Da se razvidi, kake vrste ljudje navijajo bojkotne strune, treba malo pregledati življenjepis Stankovičeve rodovine. Oče mu je bil zaradi prevare eno leto v zaporu v Zagrebu, mati je sedela pol leta v sedeh na Lepoglavi, obsojen na 5 let, ker je ubil lastnega brata, ki je bil strah in trepet vsem, vedno oborožen z nožem in samokresom. Človek bi se vprašal, kaj so neki bile hajduške familije. Kje jim je v sedanjih časih prispodoba, in kaka je kvaliteta tistih, ki se pajdašijo z njimi?

Pametnega in poštenega človeka, seveda ne preplaši kozji rog v praznem melu, ampak značilno je, kakih sredstev in kakih ljudi se poslužujejo klerikalci, kadar se jim pocede sline po posvetnem imetju in kadar hočejo udeležiti svoje politično sovraštvo! Ampak še vedno, kadar so nabrusili svoje zobe s grubim sovražnostmi in hudobije, so dobili s strani svoje plačilo. Tako se bo zgodilo tudi sedaj od naše strani in od strani tistih, ki so v to poklicani!

Hrvaškimi bojkotašem pa naj velja samo eno skromno vprašanje: Prva dolenska posojilnica ima med hrvaškim ljudstvom mnogo izposojenega denarja. Kaj bi se pa zgodilo, ko bi začela sedaj vračati milo za drago in odpuševati posojila? Ali bo ubogemu narodu potem pomagal kaplan Stanković ali kaplan Natlačen? — To premišljuje in bodite — pametni!

I. obrambna razstava

se črtvori v nedeljo 15. sept. ob 11. uri v Jakopičevem paviljonu.

POLITIŠKA KRONIKA.

PRED VOJNO NA BALKANU.

Oboroževanje držav.

Vse države v Evropi se več ali manj skrivno pripravljajo sedaj na vojno, ki vsak čas lahko izbruhne na Balkanu. Posebno so zainteresovane na konfliktih na Balkanu države, ki imajo gospodarske zveze z balkanskimi državami.

Izprva se je mislilo, da vojna med Italijo in Turčijo glede Tripolisa ne bo imela dalekosežnih posledic. Resnejše se je vzelo to vprašanje, ko se je preneslo vojno pozorišče na evropska tla in so Italijani pričeli napadati Dardanele.

V zadnjem času so se pa zoper Turčijo združile vse balkanske države, ki hočejo izrabiiti vojni položaj Turčije in zahtevajo svobodo svojim narodom, ki jih Turčija tlači že toliko časa.

Bolgarija, Srbija in Grška se pripravljajo vsaka s svojimi zahtevami na resen odpor. Vse balkanske države se pa oborožujejo.

Precej se je vojni položaj izpremenil, ko je Rusija izjavila, da ne priskoči slovanskim državam na Balkanu na pomoč v slučaju vojne s Turčijo. Rusija je sedaj sama v zelo neprijetnem položaju, ker ima revolucijo v vojni mornarici in armadi lastne države.

Vsled tega balkanskim državam odpade hitra in priročna pomoč v slučaju vojne in zanašajo se iste sedaj lahko v prvi vrsti le na lastno armado, ki šteje v vojnem času:

Bolgarija.

Število bolgarskih čet v času vojske iznaša: 1. Linija: 6 pehotnih divizij, katerih vsaka je sestavljena iz dveh pehotnih brigad, iz dveh linjskih in enega rezervnega polka, zatem ena konjeniška divizija, ki obstoji iz 18 konjeniških švadronov, 9 baterij poljskih in 9 baterij drugih topničarjev, 5 navadnih baterij ter potrebne pionirske in sanitetske kompanije.

2. Linija takozvana rezervna armada: 6 rezervnih pehotnih brigad po dva polka (6 bataljonov) in 18 poljskih baterij. Skupno število armade znaša 174.000 mož.

Črna gora.

Vojna moč Črne gore znaša 50.000 mož. V času vojske je sestavljena armada iz osem pehotnih brigad in ene topničarske brigade. Armada je razdeljena v 58 bataljonov, 9 baterij topničarjev in dva švadrona konjice.

Grška.

Grška armada znaša za slučaj vojske 55 pehotnih bataljonov, 18 švadronov konjeničstva, 29 poljskih baterij, 16 tehniških kompanij. Skupno število znaša 82.000 mož s 174 topovi. Razentega šteje narodna garda 76.000 mož in njena rezerva 58.000 mož. Te številke so vendar popolnoma zanesljive.

Rumunija.

Rumunija razpolaga v vojski s štirimi vojnimi kori, katerih vsak obstoji iz dveh pehotnih divizij, ene brigade topničarjev in ene brigade lahkih huzarjev. Vsaki vojni kor ima 39.000 pušk, 117 sabelj in 108 topov. Potemtakem obstoji rumunska armada v vojski iz 143 pehotnih bataljonov, deset obmejnih kompanij, 71 do 78 švadronov konjenice in 81 baterij topničarjev.

Srbija

Srbija razpolaga v vojski s petimi pehotnimi divizijami prvega poziva, vsaka divizija obstoji iz dveh brigad, a vsaka brigada iz dveh polkov s štirimi bataljoni, potem en konjeniški polk s tremi švadroni, en polk topničarjev z devetimi baterijami. Drugi poziv obstoji iz pet pehotnih divizij, ki obstoje približno iz 12 bataljonov, dveh švadronov in treh baterij. Tretji poziv je ravnotako sestavljen iz pet pehotnih divizij in ene konjeniške divizije. Armada znaša skupno 158.000 mož s 6500 konjenikov in 450 topovi.

DNEVNI PREGLED.

Včeraj je bil »Dan« zopet konfisciran s to-le odredbo: C. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani. Policijski oddelek. Ljubljana, dne 13. 9. 1912. Odredba. C. kr. državno pravdnistvo v Ljubljani je vkrenilo zaplembo št. 256 perijodične tiskovine »Dan« z dne 13. 9. 1912. Povod te zaplembe je članek: 1. Zakaj so volitve v Mostah potrjene? v vsem svojem obsegu. Zaplenjen članek ustanavlja po naziranju c. kr. drž. pravdnistva pregrešek po § 488 kaz. zak. Ločljivi deli tiskovine (priloga itd.), ki ne obsegajo ničesar kaznjivega, so izločeni od zasege. Iz drugih, nego tu naznanjenih razlogov, ni izključeno kaz. sodno preganjanje. Podpis nečistljiv.

»Zakaj so volitve v Mostah potrjene.« To zadnjo tajnost smo hoteli včeraj zaupati slovenski javnosti, pa ker so vmes c. kr. vlada, klerikalci in dvojezični napisi, je bil »Dan« konfisciran. Vendar nas ni še volja popustiti boja za slovanske pravice na slovanski zemlji. Ker »Dan« je bojevnik za pravice slovanskih narodov v Avstriji in tudi na Kranjskem, ki je najbrže izvzeto iz Avstrije, ker se tu ne mara upoštevati avstrijskih državnih osnovnih zakonov, se bo »Dan« bojeval proti vsakomur, ki hoče kratek Slovincem jezikovne in narodne pravice na lastni zemlji.

Prodajalci slovanskega naroda. Klerikalci so pokazali sedaj v pravi luči svoje izdajalske nature. O dvojezičnih napisih se izražajo sledeče, kakor piše »Slovenec«: Kar se dvojezičnih napisov po občinah tiče, jih je v prvi vrsti povzročilo liberalno časopisje, ki je s svojim kričanjem nasprotnike opozarjalo na samoslovenske napise, katere so naše občine mirno in tiho napravljele. V tej zadevi niso liberalci tisti, ki bi izvajali, da imamo Slovenci na Kranjskem za samoslovenske napise ravno tujko pravico, kakor si jih laste Nemci na Štajerskem za samonemške napise! S. L. S. tudi v tej zadevi ne bo hodila po nauke k liberalcem, ki za vsak »gšest« priporočajo dvojezičnost. Klerikalci torej sami pribijajo svojo kravjo kupčijo, ki so jo napravili z dvojezičnimi napisi s kranjsko deželno vlado. Prepričani smo bili že preje, da gotovo ni deželna vlada izdala onega ukaza glede dvojezičnosti brez vdnosti klerikalcev, sedaj smo pa skoro prepričani, da so klerikalci opozorili deželno vlado, naj izda odredbo za dvojezične napise. Izdajca ostane izdajca!

Železnica Škofja Loka — Žiri — Idrija — Sv. Lucija. Iz Idrije nam pišejo: Železniško vprašanje je stopilo v našem mestu zopet v ospredje in vzbuja, kar je ob sebi umljivo, vsestransko zanimanje. Morda utegnemo končno vendarle priti do povoljne rešitve tega vprašanja, če le zopet ne pokvarijo vsega — kler-

LISTEK.

M. ZEVAKO.

V sencu jezuita.

(Dolge.)

Zdajci pa je začel za sabo veliko četo stražnikov, ki se je spuščala v tek. In pred njim so bila vrata Sen-Deni, zaprta ob tej uri! Bil je ujet, njegova smrt — gotova!

Za hip se je vrnila njegova misel k deklici, ki jo je bil zaupal mojstru Doletu... Srce mu je poskočilo hitreje. Rahla trpkost mu je izkrivila smeje ustnice...

»Fh, vraga!« se je zasmejal nato, »saj se nisem rodil za mirno življenje in meščansko ljubinkanje! Lump sem, kot lumpu mi je umretil... Toda vrag naj me vzame, če pojdem sam na oni svet!«

Z gesto, ki bi mu jo bili zavidali junaki viteških časov, je potegnil svoj dolgi rapir, stresel glavo kaor mrjasec in se odpravil — ne na obrambo — marveč na napad...

»Naprej!« je zagrmel Monklaarjev glas. »Evo ga! Ga že imamo!«

»Ne šel!« je zagrmel Manfredov glas. Dvignil je meč in se hotel zakaditi nad-nje...

Takrat pa je nastal krik med bérčiči... tlak je zagrmel pod kolesi kočije, ki je devrila v najhujšem diru naravnost proti vratom, podiraje stražarje, ki se niso umeknili pravočasno...

dokazati niti najmanjšega sledu sokrivde z Manfredom.

Mladenčič je videl voz, kako se je zapodil pod obok... Kakor blisk mu je prešinilo možgane: njegovim ustnicam se je iztrgal kratek vrisk brezumnega veselja.

Planil je k vratom, pobil vojaka, ki mu je hotel zapreti pot, z ročnikom svojega meča. podrl podčastnika in šinil na prosto.

Bil je otiel!... Pretelkel je dobrih sto korakov; nato se je ustavil in se obrnil proti Parizu...

»Smrt božja! Kako dobro de človeku živeti!...«

Berčičev ni videl za sabo...

In zdaj se je zasmejal s tiliim smehom: »Saj sem rekel, gospod Monklaar, da nocoj ne bo nič!... A vseeno,« je dodal »lepo napitino dolgujem vrlemu postiljonu, ki je prišel tako o pravem času... Bojim se le, da mu bo veliki profos manj hvaležen kakor jaz!«

Tako govoreč, je zrl v tisto smer, kakor je bila oddrta kočija. Ni je videl, a slišal je glas koles, ki so škripala trudoma po Montfonskem griču.

Začel je slediti vozu od daleč. Čez kakih dvajset minut je prenehalo škripanje koles.

»Čudno!« je zamrmral Manfred. »Človek bi dejal, da se je ustavil ob vnožju velikih vešal!«

Naglo je hitel bliže in se splazil tik pod zid... in kar je videl, ga je navdalo z grozo in trepetom...

Par korakov od njega se je dvigal stražni oder smrti, na njem pa se je zvijala ženska v naročju moškega, ki jo je vlekel pod vrv...

Manfred je prisostvoval temu strašnemu prizoru, ne da bi mogel zakričati ali geniti ro-

ko. S tako peklenko naglico se je vršilo.

Zdajci je zagledal telo ženske, ki se je zibalo v zraku... Moški je sedel spet na kozla kočije, ki se je premeknila s težkim stokom in zdrčala proti vasi Monmarter.

»Grozla!« je zajecel Manfred ves osupel. Planiti na podzidek, dvigniti žensko v naročju, prerezati z bodalom vrv, ki ji je zadrževala vrat, in položiti nesrečnico na tla... vse to mu je bilo delo par trenutkov in se je izvršilo kar v snu.

Manfred je pokleknil k ženski in ji položil roko na prsi... Srce ji je še utripalo.

Pogledal jo je bliže in se ni mogel premagati, da ne bi vzkljnil v občudovanju: »Kako lepa je kljub svoji blodoti!...«

Pretelkala je minuta. Neznanki se je pomalem vrnila zavest; odprla je oči, še vedno polne smrtnih groze...

»Otet! ste, madam,« je izpregovoril mladenič.

Ženska se je vzravnila z velikim naporom. »Otet!« je zamrmrala z glasom, tako šibkim, kakor da bi govoril iz daljave.

Pogledala je okrog sebe in se spomnila zdajci, kaj je bilo.

Vstala je.

»Otet!« je ponovila, ne s tisto vhičeno radostjo, ki sledi prestanim velikim nevarnostim, nego strašnim izrazom sovraštva.

Otet! Živim!... Da, živim!... Oh, gorje zdaj podležu!... Gorje ti, Franc!... Magdaleno maščevanje bo tako strašno, da ga bodo pomnila še bodoča stoletja... Gospod,« je povzela zdajci, »dolgujem vam tisočkrat več kakor življenje... Kako vam je ime?...«

»Manfred, madam...«

»Če ste revni, če ste preganjani, če trpite, če potrebujete ydanosti in prijateljstva, pridite

ob katerikoli uri v malo hišico ob Tuilerijskem zidu in povejte svoje ime... to bo zadoščalo!«

S temi besedami je odhitela Magdalena Feronova in izginila v temi, pustivši osuplega mladeniča samega.

Hotel je steči za to čudno žensko in utesiti nepremagljivo radovednost, s katero ga je bila navdala; tisti hip pa je zagledal sence, ki so se gibale trideset korakov daleč od njega.

Pozabil je grofa De Monklar!... Toda Monklar ga ni pozabil!...

Da, bili so bérčiči... Bližali so se Manfredu, plazeči se po tleh...

Manfred se je naslonil na podzidek vešal, s poslednjo nado, da pojdejo morda mimo, ne da bi ga bili opazili...

Ta podzidek je bil votel; kleti so bile pod njim, in vanje so vodila železna vrata z zunanjje strni. In v te kleti so metali trupla zločincev, obešenih na monfonskih vešalih; bile so poslednja ječa usmrčenih...

Ko se je Manfred naslonil, je začutil s hrbotom ta železna vrata...

Udala so se pod njegovim pritiskom... Bila so odprta...

V prvem trenutku se je obotavljal... umikal se, z znojem groze na obličju... nato pa se je odločil in smuknil v klet... v temnico mrtvih!...

Slišal je, da nekaj poka pod njegovimi koraki...

Bila so okostja, ki jih je drobila njegova noga...

Obstal je; za srce ga je stisnila tesnoba, kakršne ni čutil prej nikoli... Bila je mistična groza, popadajoča ga ob misli na roke brez mesa, ki so se iztezale poleg njega, in na glave, ki so ga gledale v temi s praznimi očesnimi yotlinami...

rikalci, ti neznošni naši škodljivci in nasprotniki vsega, kar ni zraslo na njihovem zelniku! — Člani odbora za kranjski del proge so imeli doslej že tri posvetovanja. Izvoljena je tudi deputacija, ki pojde na Dunaj, da na merodajnih mestih govori za naznačeno progno in za uresničenje načrta. V deputacijo bodo povabljeni tudi državni poslanci, ki jim je res kaj na tem, da se proga v resnici izvede in da ne ostane samo na papirju. Zadnji sestanek obeh odborov je tudi sklenil, da se pobiranje prispevkov opusti toliko časa, dokler se ne zve, kako stilišče zavzame nasproti temu vprašanju centralna vlada. Vsa zadeva je sedaj v pravem tiru, samo klerikalci naj nič ne mešajo, da vsega ne pokvari. Ako vsa akcija pade v vodo, bo edina krivda teh nezgodnikov!

Letošnji vinski pridelek v Beli Krajini. Iz Bele Krajine smo prejeli: Letošnji vinski pridelek v Beli Krajini bo jako slab. Mrzla pomlad in sedanje hladno in deževno vreme sta uničila našim vinogradnikom vse nade in vse trte. Kar bi se dalo še rešiti, to je pokončala sedanja mrzlotna in vlaga. Zdaj bi morali imeti vroče dneve in tople noči, da bi grozdje zorelo in dalo dobro kapljico. Ob večnem deževju pa grozdje poka in gnije, vrhutega še pritiska plesnoba. Vinogradniki, ki v dobrih letih pridelali 50 do 60 hektolitrov vina, jih bo dobil letos 3 do 5. Nekateri pa ne bodo sploh nič dobili. Srečni tisti, ki imajo še kaj zaloge starega vina, prodali ga bodo lahko dobro, ker je tudi v resnici staro blago prav dobro. — Po nekaterih gorah je pa vzlic tem nezgodim vendarle trgategv še dokaj ugodno uspela, tako na priliko na Veselici. Tu so trtja nekaterih gospodarjev prav lepa; ti si pač lahko zadovoljno manejo roke. — Če izvezamo sadje, so drugi pridelki primeroma dobri, ajde ni nič ali vsaj dosti ne, ker je bila pomlad mrzla. Letos se uresničuje belokranjska prislovica: »Kadar ni črešenj — tudi ni vina!« Iz vsega tega vidim, da je letos Bela Krajina hudo »udarjena«. Kmetiško ljudstvo je obupano. Morda mu nova železnica prinese novega življenja in novega zaslužka, ali pa vse skupaj odpelje v novi svet — v Ameriko! Baš zadnje čase se je dogodilo, da so celo trdni kmetje popustili domačije in se odpravili v svet preko morja. Seveda ob zemlji — čeprav je velika in zdrava — ne more nihče živeti, ako leto za letom slabe pomladi in slabe jeseni uničujejo kruh!

Najmlajši župan na Kranjskem. V občini Dole pri Idriji je sedaj izvoljen za župana Stefan pl. Premerstein iz Jeličnega vrha (Ljubčevča), ki šteje šele 25 let. — Mladi župan je odločno naprednega mišljenja, marljiv, inteligenten in zavezan, da bo občina, ki je izrazito napredna, pod njegovim spretnim vodstvom brez dvoma lepo napredovala. Proti Premersteinovi izvolitvi je seveda rekural idrijski katehet Oswald, ki mora imeti povsod svoj nos, ampak to pot jo je dobil po nosu. Njegov priziv je bil zavrnjen — Stefan pl. Premerstein pa je župan! Naj svoji občini načeluje še mnogo let!

Klerikalcem se majoje tla. Onkraj Gorjančev stoji vas Hrast, naseljena do polovice s pravoslavni takozvanimi Vlaji, ki so dosti imovit, so dosti videli sveta in so torej tudi naprednejši nego njihovi sosedi rimsko-katoliške vere. Med temi je ob zadnjih volitvah Dermastija vjel nekaj glasov. Njegovi agitatorji so mu jih priborili z obljubami, da dobe Hraščani takoj po volitvah vodovod, ceste in še druge nepeške dobrote. Volitve so minule, o vodovodu, cestah in drugih nebeških dobrotah ni duha — ni sluha! Izpregledali so tudi zaslepljeni ljudje, ki sedaj vedo, da ni klerikalna obljuba vredna niti počenega groša. Pa so vendar prišli možje od deželne odbora, da potolažijo nevoljno ljudstvo. Rekli so, da jim bodo obzidali jame, kamor se nateka kapnica in deževnica, ker druge vode v vasi ni. Ljudje pa so rekli: »Ker pred volitvami lažete in ker imamo sami lopate in matike, ne rabimo od vas ničesar, pa si bomo jame obzidali sami!« — Tako govore ljudje tam, kjer se klerikalne majoje tla!

Klerikalne steparje pri občinskih volitvah v Senožečah na Notranjskem. Dne 20. decembra p. l. so se vršile v Senožečah na Notranjskem prve volitve po novem občinskem redu, s katerim je osrečena vojvodina Kranjska. Volilna komisija je naletela na več nepravilnih glasovnic, ki so bile oddane za klerikalne kan-

didate in ki sta jih izfabricirala tamošnja klerikalna priganjača Janez Gec, posestnik in organist v Senožečah, in neki Jože Pegan iz sežanskega okraja. Orožništvo je ovadilo stvar ljubljanski deželni sodniji, kjer bi se bila imela včeraj sleparja zagovarjati. Jožetu Peganu se je zdelo ta sodnjska zadeva brzokone premalenkostna, zato se ni odzval pozivu, prišel je le organist Janez Gec, in se je razpravljala proti njemu sledeča zadeva: Dan pred občinskimi volitvami je prišel organist Gec z dvema mladima tovarišema, 17letnim Jožetom Ježem in še mlajšim Francetom Bobkom, v kake dve uri oddaljeno vas Kal, ki voli po novem občinskem redu po vseh občinskih zastop Senožeč. V Kalu je stopil v hišo posestnika Antona Zadel in zahteval od njegove hčerke volilne listine. Ker ni bilo očeta doma, se je hčerka branila izročiti glasovnico, nakar ji ponudi organist pooblastilo tiskanico, češ, naj podpiše svojega očeta, da bo že on odgovoren, če bo kaj iz tega. Dekle je nato res podpisalo s svinčnikom na pooblastilo očeto ime. Drugi slučaj je bil v hiši posestnika Janeza Kapelja, katerega tudi ni bilo ob organistovem prihodu doma. Tu je izsilil organist njegov podpis na pooblastilo od posestnikov žene Ivane, češ, da bo že on odgovoren. Tudi od posestnika Franceta Kastelica je izsilil podpis, in sicer od mlajšega brata, brez dovoljenja gospodarja. Razentesta je si organist prisvojil glasovnico posestnika Janeza Gabra brez lastnikovega dovoljenja. — Jože Pegan je pa volil dne 20. decembra z nepristno glasovnico Franceta Kastelica, ki jo je napravil na omenjeni način organist Janez Gec. Obdolženec je dejanje priznal, a zagovarjal se je, češ, »da ni bil dobro poučen«. Sodnik: »Kdo vas je pa tako poučil?« Organist: »Gospod kaplan, ki me je poslal na agitacijo.« Tudi organistov spremljevalec, 17letni Jože Jež, se je izgovarjal, da je moral agitirati, ker mu je kaplan tako zapovedal in mu plačal tudi 5 kron v ta namen. Sodni senat je obdolženca spoznal krivega pregreška po § 8 zak. z dne 26. januarja 1907 in ga obsodil na deset dni zaporu s dvakratnim trdim ležiščem, a Jožeta Pegana po § 7 i. z. na 5 dni zaporu in solidarno poravnano sodnih stroškov.

Klerikalna skrb za ljudsko izobrazbo. Mestna občina metliška je želela štirirazredno ljudsko šolo razširiti in izpopolniti s petim razredom. Poklicani faktorji so prošnjo zavrnili, samo da iznova dokažejo, koliko jim je mar ljudska izobrazba!

Gospodarski pomen krajevnih imen. V današnjih časih materializma se vsaka stvar prerešava od gmotne in koristne strani; idealov je malo, idealistov pa še manj, torej v prvi vrsti kupčija in korist! — Nastane vprašanje, da li imajo krajevna imena, koja so ravno sedaj takorekoč kot zelo važno vprašanje na dnevnem redu, kak pomen v gospodarskem pomenu? Odločno pravim »da« in bomo to tudi dokazali. V južni Hercegovini je neki kot brez hiš in ljudi, ki se je zval od pamtveka sem »Vinodole«. O kakih trti ali grozdju nobenega sledu, Rajnik pl. Kallay kot upravitelj Herceg-Bosne je dobro poznal zgodovino zasedenih dežel in je natanko proučil imena in kraje. Posledica teh študij je bila, da je dal natanko posledica po domačih in tujih geologih dotične kraje, ki so se imenovali n. pr. Srebrnica, Tuzla (turški: sol), Željeznica, Olovo (svinec), Vrelo, Zlato polje, Čumro (premog) itd. itd., kar je vlada uredila, da se vsi ti kraji zasigurajo kot erarična posest. V gori imenovanem »kotu« ob erogorski meji Vinodolu pa je naselil Kallay 25 do 30 ogrskih vinogradnikov, ki so dobili državne hišice in pa mesečno po 50 K podpore. Nasaditi so morali čisto na novo vinsko trto — a pridelek je pripadel državi blaginji! In tako je nastala zopet nova vinorodna pokrajina, kjer skozi ves čas turškega vladanja ni bilo ne sluha ne duha o kakih trti kulturi. — Pravijo, da je tam pridelano vino sicer jako drago — a zraven pa izborne kakovosti! — Da je pl. Kallay ukazal tam nasaditi vinograde, povod je bilo edino krajevo ime: »Vinodol«. Iz tega se razvidi, da so tudi naša krajevna imena morebiti posebnega gospodarskega pomena, ako ne sedaj še, pa mogoče v bodočnosti! Dakle: caveat consul!

Kolpa je narasla. Iz Metlike nam pišejo: Ob neprestanem deževju teh dni je Kolpa mogočno narasla ter je poplavlila polje, travnike, gozdove in vasi daleč naokrog. Manjka lo je en pedenji,

da ni dosegla visokega mostu. Z bližnjih hribov je bilo videti, kakor da se razprostira široko jezero, po katerem se vije dolga, črna kača — most. Po valovih so plaval razni poljski pridečki, izruvana drevesa in drugi predmeti, ki so se zaganjali v mostne opore, kobile imenovane. Seveda je vodovje napravilo veliko škodo, zlasti v Križevski vasi, kjer se je voda zajezila ob železniškem nasipu, tako da je poseben ajda vsa uničena. Stari ljudje, ki so gledali ta prizor, so si klicali v spomin one davne čase, ko je besno narasla Kolpa odnesla most, kakor to opisuje naš rojak Gangl v »Treh rodovih«. — Ko bi hotela tudi sedaj odnesti stari, leseni most, katerega popravila stanejo vsako leto več tisoč kron! Če bi nam lesenega Kolpa odnesla, bi nam pa železnega ali zidanega donesla. Sicer ga bomo ob dobrotah in ob naglici naše slavne vlade dobili šele čez kakih sto let. — Ker vam omenjam ravno vlado, naj se obenem dotaknem tudi vladnega moza, t. j. našega okrajnega glavarja. Njegova naglica in točnost ga za službo gotovo najbolj usposablja — ampak ljudstvu to ni v korist in tudi ne na dobro voljo. Kadar ima v Metliki uradni dan, zakaj pa kliče stranke na 9. uro, ako se sam pripelje šele okrog 11.30? Sam lahko sedi v prostiji na obedu do 3. popoldan, ljudje pa nikakor in nikoli nimajo toliko časa, da bi ga brezplodno trafil, posedati brez dela okrog in čakati milostnega prihoda! Treba je tudi točnosti, ako hočemo, da bodo ljudje gosposko cenili. Ljudstvo dovolj tepejo davki, ni treba, da bi jih še po nedolžnem izguba časa! Upamo, da se mož, ki mu veljajo te besede, takoj poboljša. Ako hoče sam sebi ugodnosti in dobrote, naj pa sam ljudstvu ne dela neprilik!

Sokolstvo v teoriji in praksi. Pripetil se je sledeči dogodek: V malem slovenskem trgu je izel trgovec v službi mladega navdušenega Sokola, ki je bil doma vester delavec, zvečer pa v telovadnici dober in zelo priden telovadec. Trgovec se šteje med takozvane naprednjake, hodi v napredne gostilne, pri sokolskih slavnostih tudi kriči: »Na zdar Sokol!«. — Pred kratkim je nepričakovano in celo na nepostaven način izgnan Sokola iz hiše. Svobodomiselnim gospod trgovcem je hotel imeti v Sokolu pohlevno molčečo mašino, ki bi se naj vrtele zvečer tudi čez osmo uro in polnila njegove požrtvovalne, za narodnost in občni blagor (!) tako vnete žepe. Iz tega je nastala tožba. Sprejel je v službo naslednika, ki mu je pa prepovedal, da ne sme biti Sokol. — Takšna je narodnost, naprednost, svobodomiselnost in sokolska misel v naših trgih in vaseh. Pripisovati sebi te lastnosti v teoriji je lahko, ali od tega nima narod prav nič, napravi korak naprej, v življenjski praksi pokaži, da si napreden človek, da si Sokol, ki privošč v prostem času Sokolu po sokolsko živeti. Dokler pa tega obrtniki in trgovci in drugi delodajalci ne storijo, toliko časa so ti ljudje v naših očeh nedolodni hinavci, ki se nam gabijo. Teorija v soglasju z življenjsko prakso je predpogoj človeka značaja.

Opozarjamo prav posebej na to tedensko štev. »Slov. Ilustrovanega Tednika«. Ta številka je vredna pozornosti vseh Slovencev in Slovenk, ker priobčuje iskreno pisan članek o naši narodni obrambi o razvoju in delovanju Ciril-Metodove družbe ter priobčuje mnogo slik o tem delu. Ta številka »Slov. Ilustrovanega Tednika« kaže v besedi in sliki, kako važno in potrebno je delo za našo obrambno društvo Ciril-Metodovo družbo. — Čitajte »Slov. Ilustrovani Tednik« in razširjajte ga! — Priobčuje tudi življenjepisi in slike bisernega mašnika M. Sinka v Središču, vrlega rodoljuba stare korenine, ki praznuje jutri diamantno svojo mašo. Nadalje ima slike o ministru dr. Trnki in spramstvu, ki so obiskali rudokop v Idriji, o italijansko-turški vojni itd. — Ta štev. »Slov. Ilustrovanega Tednika« zasluži, da se razširi v vse slov. rodbine, da jo ne je čita vsak Slovenec temveč tudi — uvažuje.

Dosežen je tretji tisočak za I. vseslovenski cvetlični dan. Centralno vodstvo je namreč prejelo od ge. Minke Dedičkove iz Žalca zbirko 93 K 84 h, dalje zbirko gospe Ane dr. Krantove iz Kamnika v znesku 74 K, od katerih je prispevala ženska C. M. podružnica 34 K in moška C. M. podružnica 40 K. Ciril-Metodova podružnica in sokolski odsek v Sodražici sta poslala potom G. Pogorelca 60 K, ker se radi pomanjkanja cvetlic ni mogel vršiti cvetlični dan. Iz

Kranja pa nam je poslala ga. Nuša Sajovic 232 K kot dohodek cvetličnega dneva, katerega so priredila C. M. podružnica, »Sokol« in »Narodna Čitalnica« v Kranju. Zahvaljujoč se vsem vnetim sodelovalcem in požrtvovalnim kupovalcem v prid naših najvažnejših kulturnih društev, želimo tudi drugim narodno-navdušenim krajem enakih uspehov, kajti naša deviza mora biti, da zberemo letos 12.000 K s pomočjo cvetličnega dneva za »Branibor«, »Družbo sv. Cirila in Metod«, dijaško podporno društvo »Radogoj« in »Slovensko Sokolsko Zvezo«.

Amerikanska korupcija. Njujorški župan Paynor, ki bi bil moral kot priča izpovedati v preiskavi glede znanih policijskih škandalov mnogo obtežljivega proti mestnemu svetu, je izpovedbo odklonil, ker je tako začetnik preiskave kakor tudi ves mestni svet do vratu zakopan v škandalozne korupcijske razmere.

Državni pravdnik morilec. V četrtek so aretirali v Njujorku v njegovi pisarni državnega pravdnika Gibsona, ki je obdolžen, da je umoril Dunajčanko Szabo. Ugotovili so, da je povzročil smrt gospe Szabo napad s takozvanim džiu-džidsu-udarcom.

Ljubljana.

— **Gospod ravnatelj Ivan Hribar** je poslal o priliki smrti pesnika Vrchlickega češki akademiji sledečo izjavo sožalja: Ljubljana: Ko ves kulturni svet žaluje nad izgubo velikega pesnika Vrchlickega, čuti slovanstvo tembolj bolešno veliko izgubo. Ivan Hribar.

— **Kje že zahtevajo dvojezičnost!** Ljubljanski Nemci se pritožujejo v »nemških štimcah« v »Grazer Tagblattu«, da so Slovenci sila neuljudni ljudje, ker je dr. Vidmar vabil na šahovski turnir samo v slovenskem jeziku in ne tudi v nemškem. Tudi jim ni prav, da se je pri šahiranju preveč govorilo slovensko. Slovenci smo že itak prepopustljivi ljudje. Če pride en Nemec v veliko slovensko družbo, pa že začno vsi takoj nemško čebeljati. Nemci pa uganjajo svojo soviništsko trmo, da če tudi znajo slovensko, ne marajo tudi v slovenski družbi slovensko govoriti, temveč breztačno rinejo svojo nemško naprej. V Ljubljani smo na slovenski zemlji in če v Ljubljani ne marajo Nemci pripoznati slovenskega jezika kot edini veljaven jezik na Kranjskem — potem naj odidejo tja, od kjer so prišli, mi jim ne moremo pomagati.

— **Godbha belgijskega pešpolka št. 27 zadržuje za Ljubljano.** Tako je utemeljeval v zadnji seji občinskega sveta občinski svetnik Štefe Stališče klerikalcev proti »Slovenski Filharmoniji«. Na ta način bi občinski svetnik Štefe tudi lahko rekel, da slovenskega deželnega gledališča ne potrebujemo, ker imamo nemško gledališče v Ljubljani. Občinski svetnik Staudacher bi imel rad pri »Slovenski Filharmoniji« nastavljen samo nemške godce. Čudni ljudje so ti klerikalci in Nemci, ki so si vedno pobratimi, če se gre za zatiranje kake slovenske stvari.

— **Ekspozant deželne odbora v ljubljanskem občinskem svetu.** V zadnji seji občinskega sveta je znani »vezatelj gobcov«, občinski svetnik Štefe, govoril kar v imenu kranjskega deželne odbora. Kar pred sejo deželne odbora je že proglasil, da bo deželni odbor razveljavil sklep občinskega sveta glede »Slovenske Filharmonije«. Res, lepega zaupnika ima kranjski deželni odbor v ljubljanskem občinskem svetu.

— **Prvega mednarodnega kongresa za krščansko vzgojo**, ki so ga otvorili v nedeljo na Dunaju, se je od strani Slovencev udeležil ravnatelj dr. Lovro Požar iz Ljubljane. — Tega si morda nismo izmislili mi, nego tako poroča »Slovenec« v svoji 207. številki. — Dr. Lovro Požar že ve, kaj dela. Bil je svoj čas član naprednega občinskega sveta ljubljanskega in ravnatelj višje dekleške šole. Ko mu je pa dišalo, da postane ravnatelj I. državne gimnazije, je pustil eno in drugo ter se je nagnil na dr. Susteršičevo stran. Postal je ravnatelj: delu — plačilo! Sedaj šteje dneve in ure, kdaj pojde kateri deželni šolskih nadzornikov v pokoj, da stopi on na eno ali drugo izpraznjenih mest. Zato je bilo treba iti na Dunaj, da se pred vsem svetom pokaže, kako in kaj je s prepričanjem, ker danes daje samo prepričanje sposobnost. Značaj!

— **Iz tajne seje ljubljanskega občinskega sveta.** V tajni seji je bil imenovan mag. tajnik

C. N. DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzajra

Pilnih sto korakov odondot je stala ob cesti kmetska hišica. Topot in streljanje sta bila vzdramila kmeta iz sna; nem od groze je stal zdaj v bližini in strmeli. Njemu sva prepuštila skrb za mrtvece in mu zaupala tudi konje. Tudi Violetta je ostala v njegovem varstvu, kajti zajahal sem Montlucovega belca; saj sem moral misliti na njene rane — pred nama je ležala še vedno dolga pot.

Nekaj časa je jahal cesar molče ob moji strani: izguba obeh junakov je brzokone prehudo težila njegovo srce. Naš Napoleon je bil že itak molčečen človek, in zdaj, ko mu je prišla vsaka ura vest o novih razočaranjih, mu ni bilo zameriti, če se ni kazal veselega. Toda popolnoma zadovoljen vendar nisem bil z njim. Zdal, ko je imel zopet svoje ljubljene papirje, in je vedel dobro, komu se ima zahvaliti zanje, jih je sicer vedno iznova božal z roko — ni pa se zmenil za tistega, ki mu jih je bil prinesel. Nazadnje pa se je menda spomnil, kajti ko sva zapustila cesto in zavila v gozd, se je obrnil k meni in začel govoriti o tistem, kar sem ngibal že zdavnaj.

»Kakor sem že povedal, ne ve nihče razen vas in mene, kje bodo skriti papirji, niti moj mameluk, ki je prinesel po mojem ukazu lopato v hišico. Načrt, da spravim listine iz Pariza, sem napravil sicer že v ponedeljek; troje ljudi je vedelo tajnost — ena ženska in dvoje moških. Za zvestobo prve sem porok s svojim lastnim življenjem; kdo izmed moških je izdajalec, tudi še ne vem doslej, a mislim, da se mi

posreči spraviti na beli dan.«

Njegovih potez takrat nisem mogel razložiti, a slišal sem, kako udarja neprestano z jahalnim bičem ob škornjico in jemlje ščepce za ščepcem — kar je bilo pri njem znamenje velikega raburjenja. Sledila je nova pavza; nato je povzel:

»Gotovo se čudite, zakaj niso ustavili voza pred Parizom, nego tukaj, tako blizu pri Fontainebleauu?«

Da povem po pravici — to vprašanje mi ni bilo prišlo na um; toda zakaj bi ga motil v njegovem dobrem imenu?

»Res, zelo čudno se mi zdi.«

»Ravnali so čisto umno in pametno. Stari se je hotel ogniti vsega, kar bi ga lahko izdalo. Saj bi bili morali razdreti voz popolnoma, da bi bili našli papirje! Da, da, načrt je bil prav dober — mož vobče ne dela slabih načrtov — in tudi ljudi je izbral srečno, samo da so bili moji še boljši od njih!«

Zdaj ni pripraven čas, prijatelji, da bi vam povedal vse, kar sva govorila s cesarjem tisto noč, ko sva jahala počasi po gosti šumi in rebrili, oblitih z mesečino. Toda moje srce je ohranilo tiste besede v zvestem spominu, in preden se ločim od tega sveta, bi rad zapisal vse svoje spomine, da jih ohranim bodočim pokolenjem. Govoril je mnogo o minulih dneh, a tudi bodočnosti se je dotikal; omenjal je zvestega Macdonalda, odpadnika Marmonta in malega kralja rimskega, ki mu je bil vdan z enako nežnostjo kakor je kdaj kak oče svojemu vroče ljubljenu edincu. Naposled je omenil tudi tasta, cesarja avstrijskega, češ, da upa, da stopi on med njega in med njegove sovražnike. Jaz

pa sem jahal nemo poleg njega, kajti misel na tisti ukor mi je zaklepala usta; toda bodite prepričani, da nisem verjel svojim ušesom, da jaha veliki cesar takole ob moji strani, zaupava me, preprostu vojaku, vse svoje nade in želje, svojo žalost in skrb. Morda mu je lajšala srce ta odkrita izpoved po prisiljenosti dvornega in državnika življenja.

Tako sva dospela do kočice iz lubja; razjahala sva in stonela skozi razpadajoča vrata. Tri lopate so stople tam ob vratih, in ko sem jih zagledal, so mi planile solze v oči, zakaj spominil sem se rok, ki so jim bile namenjene.

Cesar je priganjal k naglici: »Hitro, hitro, razsvit se bliža!« Prijel je samci za otroče in mi velel storiti enako. Izkopala sva jamo, položila vanjo zavoj, ki sva ga bila vteknila v nepremočljiv tok za pištole, da mu ne bi škodila vlaga, in ga zasula s prstjo. Nato sva skrbno zaravnala tla in položila kamen na tisti kraj. Dvomim, če so delale cesarjeve roke katerikrat tako pridno, odkar je bil mlad kanonir pred Toulonom. Že zdavnaj, preden sva bila pri kraju z najinim delom, si je brisal čelo s svinčeno rutico.

Ko sva stopila iz kočice, se je kradel prvi hladni žarek bližnjega jutra skozi gozdno drevje. Naglo sem stopil k cesarjevemu konju, pripravljen mu pomagati nanj; tarat pa je položil roko na moje ramo in mi dejal s slovesnim glasom:

»Gérard, zdaj se vračava brez papirjev; naj bo pokopan z njimi vred vsak spomin nanje. Dvignete jih iz groba še je takrat, kadar prejmete moje lastnoročno povelje ali zaščitno ukaz iz mojih ust. Pozabite odslej vse, kar

se je zgodilo tukaj!«

»Pozabljeno je, sire!«

Pred mestom mi je ukazal, da naj se ločim od njega; salutiral sem in hotel ravno odjahati, ko me pokliče nazaj.

»Ne morem se spomniti ta hip, kje so razne strani sveta; ali se ne zdi tudi vam, da sva jih zakopala v severovzhodnem kotu?«

»Kaj sva zakopala, sire?«

»No, papirje, kaj drugega!« je vzkliknil nestrujno.

»Kakšne papirje, sire?«

»No, vraga, tiste, ki sve mi jih vi prinesli nazaj!«

»Pri najboljši volji ne razumem vašega veličanstva, o čem govorite.«

Rdečica srida mi je zalila obraz; zdajci pa se zagrohoče na vse grlo. »Bravo, brigadir; zdi se mi, da ste kot diplomat istotako veliki kakor v bojevnosti — in takšne pohvale se vam ni treba brniti.«

Takšna je bila čudna avantura, ki me je storila prijatelja in zaupnika cesarjevega. Ko se je vrnil z otoka Elbe, je pustil tiste papirje mimo v njihovem skrivališču, in tudi po njegovem izganjanju na Sv. Heleno so ostali v kotu stare kolibe. Zadnja leta svojega življenja bi jih bil spravil rad v roke svojih zvestih prištev in mi je — kakor sem izvedel kasneje — pisal tri pisma, ki pa so jih vsa zaplenili njegovi čuvarji. Tako se je zgodilo, da ob njegovi smrti, leta 1821, še vedno nisem imel povelja od njegove roke. Rad bi vam sicer povedal kako sva jih spravila z grofom Bertrandom spet na dan in v čigavem varstvu se nahajajo zdaj, ali konec še ni napočil.

Janko Bleiweis za mag. svetnika in mag. konc. uradnik dr. Iv. Rupnik pomaknjen v 8. razred ter imenovan za tajnika. — Prošnji J. Viditza za podporo povodom smrti vdove mag. tajnika A. Viditza se ugod. — Strežnica na mestni dekliski šoli M. Zupan se stalno namesti in se ji plača zviša na 80 kron. — Prošnji bivše šolske strežnice M. Certanc za zvišanje miloščine se ugod. — Občinski svet reši nato razne obrtne zadeve ter sklone, da se prošnja Josipa Kopača za podelitev koncesije za točenje sodavice v baraki na Dunajski cesti priporoča; prošnja Josipine Krapševke za podelitev kavarniške koncesije priporoča; prošnja Ane Domjanovičeve za podelitev koncesije za pisarno za pomnožitev spisov priporoča; prošnja Ivana Zanka za podelitev gostilniške koncesije priporoča; prošnja političnega društva za dvorski okraj za podelitev koncesije za javno ljudsko knjižnico, zastopnik Avg. Petrič, priporoča; prošnja Alojzija Gašparovića za podelitev koncesije za točenje sodavode na vozičku na Marjiniem trgu, priporoča; prošnja Izakarija za prenos kavarniške koncesije iz Sv. Jakoba trga na Rimsko cesto št. 5, priporoča; prošnja Jakoba Vošpernika za prenos kavarniške koncesije iz Židovske steze na Sv. Jakoba trg št. 2, priporoča; prošnja Antonije Fröhlichove za razširjenje gostilniške koncesije za žganjeto, ne priporoča; prošnja Ivana Dachsa za razširjenje gostilniške koncesije za prenočevanje tujcev in točenja likerjev v Florijanski ulici, priporoča.

— **Nogometna tekma H. A. S. K. - Ilirija.** Kakor smo že poročali, se vrši jutri popoldne ob 4. uri na igrišču ob Lattermannovem drevo-redu ob vsakem vremenu na korist cvetličnega dne nogometna tekma med najboljšim hrvaškim moštvom H. A. S. K. iz Zagreba in ljubljanskim »Ilirijo«. Povdarjali smo že, da bo to najzanimivejša nogometna tekma, kolikor smo jih dosedaj videli v Ljubljani. Ljubljansko moštvo je namreč v precej dobri formi, H. A. S. K. je pa naravnost prvorazredno moštvo, do česar se je povzpelo ravno preteklo pomladansko sezono, v kateri je tudi v Zagrebu zmagal nad »Ilirijo« s 6:2. H. A. S. K. namreč razpolaga s starimi in rutiniranimi igralci, ki se vsi odlikujejo po dobri tehniki in imajo kombinacijo, katera bo v Ljubljani naravnost frapirala. Kakor »Ilirija« tako stoji tudi H. A. S. K. na stališču, da se je v tem sportu mogoče spopolniti samo na ta način, da se tekmuje z močnejšimi moštv. Zato H. A. S. K. navadno ne prireja več teken z drugorazrednimi moštv, nad katerimi navadno zmagata z lahkoto, marveč se spuščata zlasti v tekme s prvorazrednimi moštv iz Budimpešte, Dunaja in Gradca. Pretečeno pomladansko sezono je tekmoval nad 20krat. Da razvidi občinstvo že vnaprej, kako močno je to moštvo, navajamo samo nekaj rezultatov tekem. Nad »Viktorigo« iz Sušaka, ki je nadkrilila »Ilirijo« s 3:0, je zmagal H. A. S. K. z 8:3. Graška atletike je v Zagrebu nabil, v Gradcu pa jim je podlegel. Najboljše gornjeitalijansko moštvo »Vicenza« je nabil z 2:1. Priznana dunajska prvorazredno moštvo »First Vienna Footballclub« je izšlo iz tekme z njim z 2:2 neodločeno. Nad »Budapesti Athleticai-klubom« je zmagal z 0:2, »Nemzeti Sport-Klub« je enkrat premagal z 2:0, pri revanši pa podlegel z 0:3. Ogrska moštva, iz katerih se rekrutira ogrsko reprezentančno moštvo, so zmagala nad njim le z malimi diferencami, kakor M. A. C. z 0:3, 33as C. z 0:4 in F. T. C. z 0:5, dočim je priznani M. T. K. podlegel z 1:2. Sploh se opaža pri H. A. S. K., da dosega vedno boljše rezultate. K temu so mu seveda pripomogle zlasti številne tekme. Iz teh podatkov je pač razvidno, da bo nedeljska tekma velezanimiva športna prireditev in da bo morala »Ilirija« napeti vse svoje moči, ako neče dočeti pri tekmi strahovitega poraza. **Ze športna vrednost**, se več pa **narodna zavest** narekujejo torej zavednemu občinstvu, da sigurno poseti jutrišnjo tekmo.

— **Velik ples** se bo vršil v nedeljo, 15. t. m., ob 9. zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Ples se bo vršil na čast sodelovalkam pri II. ljubljanskem cvetličnem dnevu. Gospodične z oficijelnim »cvetličnim znakom« so vstopnine proste. Na plesu se cvetke ne bodo prodajale. Agitujte za lep obisk na plesu.

— **Občni zbor akad. fer. društva »Save«** v Ljubljani se vrši danes zvečer ob četrtn 9 v »Narodnem domu«. Prijatelji društva dobrodošli!

— **S polenom na tekmece.** 22letni mizarški pomočnik Franc Urh, doma iz Ribnega, ima ljubico, ki jo skrbno čuva noč in dan, če ne drugje pa v svojem srcu. Ponoči dne 2. junija t. l. je ravnokar splezal po prislonjeni lestvi na njeno okno. A nesreča mu ni dala, da bi gledal v mili obraz srca kraljice. Komaj se je fant popel za par čevljev od tal, kar se ga poloti neki nepridiprav in mu izpodnese lestev, da tebeli na tla, kakor je dolg in širok. Slabe volje je odšel nato od njene hiše proti domu. Med potjo sreča zidarskega mojstra Valentina Dežmana, vračajočega se iz vaške krčme. Fant misleč v prvi jezi, da mu je ta človek delal zgago pri dekletu, zgrabi togoten ob česti poleno in pobije Dežmana z udarci po glavi na tla. Deželno sodišče ga je obsodilo za to naglo jezo na en mesec dni zapora in povrnitev zdravniških stroškov kakor tudi na odškodnino za Dežmanu zadane bolečine v skupnem znesku 112 K 80 vin.

Kinematografi »Ideal«. Spored za soboto 14., nedeljo 15. in ponedeljek 16. septembra 1912: 1. Kandysko jezero. (Zanimiva potovalna slika.) 2. Sovraštvo Mirke. (Dramatično.) 3. Fricot je zaljubljen. (Humoristično.) 4. Napoleon, Mirko in kozaki. (Krasna kolorirana igra z glednim Abelardom v glavni vlogi.) 5. Med nebom in vodo. (Dramatična učinkovitost v dveh delih tvrdke Nordiskfilm Co.) 6. Kolegijalnost. (Velekomično.) — **V torek »Železna roka«.** (Krasna detektivska drama.) — Pripravlja se »Velika cirkuška privlačnost«. Najboljši film, ki se je dosedaj predvajal. Nordiskfilm Co. S Psylandrom v glavni vlogi.)

DRUSTVA.

Št. Peter. Občni zbor podružnice družbe av. Cirila in Metoda v Št. Petru na Krasu se

vrši v nedeljo 15. t. m. v gostilni pri Jeleni ob 4. uri popoldne.

Trst. Vse odbornike »Nar. soc. mladinske organizacije« vabim k zelo važni odobrovi seji, ki se vrši v nedeljo dne 15. t. m. ob 10. predpoldne v prostorih kons. društva »Jadran« pri sv. Jakobu. Predsednik.

Sokol I. se udeleži v nedeljo 15. t. m. korporativno slavnosti Sokola v Šent Vidu. Zbiramo se ob pol 2. uri popoldne pred društvenimi prostori v Ilirski ulici, odhod točno ob tri četrt na dve. Smer: Prešernov spomenik — pošta — mimo kavarne »Evropa«. Pokažimo bratom iz Šent Vida, ki živijo pod težkim pritiskom nasprotnikov Sokolstva, da jim radi nudimo brat-sko desnico v pomoč! — Za dvomljivega vremena pričakujemo obvestila iz Šent Vida do 11. ure dopoldne. — Trobentaški zbor ima skušnjo v soboto zvečer. — Vabljeni in dobrodošli so seveda tudi bratje iz Most in Štepanje vasi. Sokol II. se itak udeleži korporativno izleta. — Na noge, skoro gotovo bo to zadnji letošnji izlet v kroju!

Telovadno društvo Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano vabi še enkrat vse brate in slavno občinstvo na tretjo javno telovadno in veliko ljud-sko veselico v nedeljo, dne 15. septembra, Raz-un domaćih Sokolov nastopijo tudi bratje So-kola I in II in naraščaj Sokola I. Sprejem došlih bratov bo pri »Žibertu«, odtod odkorakajo So-koli z godbo na telovadišče. Po javni telovadbi se prične takoj ljudska veselica, kjer se bo lahko vsak prav dobro zabaval od zvokih godbe. Več paviljonov je postavljenih, kjer se bo žejne na-pajalo in lačne nasitilo za prav zmerno cene. Preskrbljeno je za prijatelje piva in vina, pa tudi za abstinentne. Mrzla in gorka jedila bodo pripravljena, pa tudi za sladkosnedneže je pre-skrbljeno. Kdor je prijatelj dobre črne kave, naj ne zamudi te prilike, pa pridji v Št. Vid. Razen-tega pa naj si vsak kupi takoj v pričetku vese-lice listke za šaljivo loterijo, da zamore prines-ti čim več dobitkov domov. Kajti praznih listov ne bo, vsak kupljen listek ima svojo številko in zadene. Plesalci pa bodo tudi imeli priliko, po-kazati svojo izurjenost na plesišču. Torej v ne-deljo vsak, kdor more, v Št. Vid nad Ljubljano. Čim več nas bo, tem preje se bo dvignila po-nosna stavba Sokolskega doma sredi Št. Vida. Na zdar!

IV. shod narodno-radi-kalnega dijaštva.

Včeraj in danes se vrši IV. shod narodno-radikalnega dijaštva. Za svoj IV. shod je do-ločilo dijaštvo dijaška in kulturna vprašanja.

Dočim se po klerikalnih listih navadno mnogo bobna, ako se snide par klerikalnih di-jakov v tem ali onem kraju — zboruje narodno-radikalno dijaštvo brez hruma v mali dvorani »Mestnega doma«. Na zborovanje se je sešlo lepo število narodno-radikalnega dijaštva iz vseh slovenskih pokrajin. Kar je posebne važ-nosti, je to, da je narodno-radikalno dijaštvo združilo svoj IV. shod z »**obrambno razstavo**«, ki se otvori jutri in bo pokazala manjšinsko delo narodno-radikalnega dijaštva.

Program za IV. narodno-radikalni shod nam kaže važna vprašanja, ki posegajo globoko v našo sedanjo krizo. Zaradi pomanjkanja pro-stora se moramo omejiti le na kratko poro-čilo. Ob 9. dopoldne je otvoril shod teln. Janko Mačkovšek v imenu eksekutivne narodno-radikalnega dijaštva. V predsedstvo so bili izvo-ljeni tovariši Zorman, kot predsednik, Degleria, Čermelj in Železnikar. Po kratkem pozdravu predsednika so sledili pozdravi starejšin in do-šli pozdravi od dr. Rostoharja in dr. Vošnjaka. Shod so pozdravili pismeno in brzojavno tudi »Izobraževalni klubi« in razni prijatelji narodno-radikalnega dijaštva.

Na to je referiral g. Čermelj o vseučiliščnem vprašanju.

Predavatelj je izvajal: Pozabili smo vsi na svojo vseučiliško zahtevo. Vest goriškega »Eco del Litorale«, »Laška pravna fakulteta pride v Trst« osupne vse avstrijske politične kroge, ne najde pa pravega odmeva od naše strani vsaj ne od strani poklicanih faktorjev. Pozabili smo po-polnoma na junktim, ki naj vede našo in itali-jansko vseučiliško zahtevo. O potrebi sloven-skega vseučilišča ni treba več govoriti, raz-pravljati moramo o sedežu našega vseučilišča in tu se moramo tudi mi prikloniti zahtevi naših starešin in razpravi Vl. Knafliča »Slovensko vseučilišče v Trstu«. Trst, mesto svobodnega mišljenja, ima pogoje, da se ustanovi slovenska pravna fakulteta, ki se s časom spopolni v po-polno vseučilišče. V Trstu je naša bodočnost, tja stremijo naše gospodarske sile in naša eks-panzivna moč. In le ako imamo Trst v svojih rokah, moramo gospodarsko dvigniti svoj narod. Trst je tudi mesto, kjer se lahko praktično uveljavi jugoslovanska ideja. V Trstu dobi la-hko naš dijak pravo strokovno in tudi splošno izobrazbo. V Trstu pa se tudi nauči ceniti našo maso, njeno delo in sploh celotno politično živ-ljenje. V Trstu so tudi sedeži vseh višjih držav-nih uradov in privatni zavodi pogoj, da pride naš naraščaj do svojega kruha. Pritok na Trst in na ostalo Primorsko je treba odobravati in priporočati moramo vsem našim akademikom in srednješolcem, da se nauče laščine. Ker bi bila slovenska univerza v to poklicana, da se naše politično in gospodarsko življenje prenovi, mo-ramo zahtevati temu primeren tip vseučilišča, ki bi v sebi združil jur. in trg. gospodarske vede.

Zahtevati pa moramo, da odpravi vlada gorostasne razmere na šolskem polju v sloven-skih pokrajinah in zlasti v Trstu in da ustanovi prepotrebne ljudske, strokovne in srednje šole, a te šole ne smejo konpenzirati laško vseučilišče, ali morda le suspendirati na nedoločen čas našo vseučiliško zahtevo.

Vlada pa mora tudi ustanoviti adjute in pod-pore za slovenske docente, ki naj se habilitirajo na kateremsi bodi vseučilišču, dijaštvo pa naj se vredno združi še v naprej na praški univerzi in to že radi koncentracije same, dokler ne do-sežemo reciprociteto zagrebškega vseučilišča.

Ta reciprociteta pa naj velja za vse avstro-ogrske dežele, in ne samo za Hrvate in za del slovenskega ozemlja. Reciprociteta zagrebške-ga vseučilišča naj bo predpriprava za slo-vensko vseučilišče v Trstu. Pri debati se je razpravljalo o delu, ki naj ga izvršuje »Vseučilišni odsek«, ki pa žalibog spi spanje pravič-nega. Povdarjalo se je tudi, da se mora med di-jaki in med ljudstvom širiti naša sedanja zahte-va »Vseučilišče v Trstu«.

Po predavanju se je razvila debata, v ka-tero sta posegla tudi starejšina prof. Berce in dr. Lipold. V vprašanju glede habilitacije v Pragi ali v Zagrebu se je izreklo dijaštvo za obe strani. Pač pa ostane nadaljna koncentra-cija slovenskega dijaštva v Pragi. Glede zahtev po vseučilišču se je izreklo dijaštvo enoglasno in odločno za Trst. Po debati je sledil pogovor o gmotnem vprašanju slovenskega dijaštva. To važno vprašanje je postalo letos tem težje, ker so vsled denarne krize in draginje izostale mnoge podpore in se tudi posojilo vedno težje dobi. Tovariši Sajovic je podal sliko gmotnega položaja za Dunaj, tovarši Degleria za Gradec in tovarši Brilej za Prago.

Vsa poročila kažejo, da so naša dijaška pod-porna društva nujno potrebna podpor in da — klerikalci uživajo mnogo podpor, ki jih napredni akademiki niso deležni. Potem se je razvil pogovor o podpornih skladih, ki so se ustanovili v dijaških društvi. Predlagalo se je, naj se pod-porni skladi, ki so ustanovljeni na principu samopomoči združijo. Na ta način bi si dijaštvo ustvarilo nekaj skupen fond, kjer bi našlo po-moči.

Popoldne ob pol 4. se je zborovanje nada-ljevalo. Referiral je iur. Sajovic: O bistvu in pomenu narodnosti s posebnim ozirom na 1. točko narodno - radikalnega programa: Narod-na dolžnost je prva dolžnost, kateri se uklanja-jo vse druge.

Predavatelj je razvil pojem narodnosti, ka-kor se nam kaže iz našega kulturnega razvoja in iz naših sedanjih razmer. Referat je bil glo-bo-ko zamišljen in temeljit. Izvenel je v tem, da je rešitev našega narodnega vprašanja v »Zdru-ženi Sloveniji«. Po referatu so posegli v be-se-do dr. Lah, iur. Ogris, Mačkovšek in prof. Berce. Vprašanje »Združene Slovenije« je v oz-ki zvezi s trializmom in je prav, da mladina zo-pet povzdigne veliko idejo, ki bi morala polniti vse naše javno življenje.

Vprašanje »Združene Slovenije« je pa v oz-ki zvezi z našim političnim življenjem in s stran-kami. Idejo »Zružene Slovenije« more nositi le vseslovenska stranka. Danes more mladina le kulturno delati za ta ideal in pripravljati s svojim manjšinskim delom in s statistiko — podatke za bodočnost. V bodočnosti pa bo treba to idejo upoštevati tudi v političnem življenju. Narodno-radikalna struja stoji danes izvan dnevnne poli-tike, zato rešuje to vprašanje teoretično. V bo-dočnosti bo to oblika vsega narodnega vprašanja in se bo v njej razvijalo tudi bodoče delo narodno - radikalne struje. Ob 6. zvečer se je zborovanje zaključilo in se danes nadaljuje.

Aljažev dom v Vratih.

Prijateljem gorske narave in sploh narav-ne krasote se nudi lepa prilika — ako si te dni ogledajo našo najkrajšo dolino v podnožju Triglava. Dasi slov ti dolina daleč po svetu, je še marsikateri Slovenec ni videl. Pa tudi oni, ki so jo videli poleti bi videli sedaj v nji mnogo zanimivega.

Slap Peričnik

Je vsled velikega dežja in vsled kopnečega snega, ki je padel na gorah, zelo narastel, tako da je malokdaj prilika, videti ga v tej velikosti in veličastnosti.

Pot skozi galerije je lepa in prijazna, z njih se nudi lep razgled po vrhovih, ki so si na-deli že bele snežene kape.

Sneg

Je zapadel v Vratih 10.—16. t. m. 5 m visoko, pa je zopet skopnel in je ostal le na gorah, kar daje celj dolini še posebno krasoto.

Lov na divje koze

Se vrši 15. in 16. t. m. torej v nedeljo in v pon-deljek. Ta lov si lahko vsak ogleda, kdor ga še ni videl. Odmevanje strelav med gorskimi ste-nami, beg divjih koz, živžiganje po skalah dr-čanje gramoza in kljici lovcjev — vse to nudi opazovalcu izreden užitek.

Triglav

Se je že seveda oblekel v bel kozuh, pa s tem še ni rečeno, da bi kdo ne smel nanj. Tudi nje-govi tovariši so takega mnenja, da bo letos kmalu zima. Zato vabijo v Vrata vse, ki si jih hočejo še letos ogledati.

»Aljažev dom«

Je dobro preskrbljen z vsemi jedili in pijačami, dobe se mrzje in tople jedi, znane izborne pi-ške in dober cviček. — Toči se tudi bizeljec iz soda in pivo v steklenicah.

Plezanje

po gorah je zanimivo a včasih tudi nevarno. Da ni treba iti vsakemu na severno steno Tri-glava, je dalo Slov. planinsko društvo napra-viti kline v veliko skalo ki se nahaja blizu Alja-ževnega doma. Po tej skali se pleza tako kakor na vrh Triglava in torej vsak sam lahko po-skusi, ali je nevarno ali ne.

Odprt bude

Aljažev Dom letos do 3. oktobra. Kdor si želi ogledati gorske zimске krasote, naj pride do 3. oktobra v Vrata. (Do Aljaževnega Doma je s kolodvora v Mojtarni po lepi poti samo 2 in pol ure).

Obiskovalcev

je bilo letos v Aljaževem Domu 1105. To je le-po število, ako se pomisli, da je letos marsi-koga dež — zadržal doma, da ni šel v plani-ne. Ako bomo po sedanjem deževju dobili lepo jesen, naj prijatelji prirode ne pozabijo poseti-ti vrata, ki se ravno ob tem času kažejo v vsej svoji krasoti. Vsem, ki so dobre gorske volje in navdušeni za naš planinski raj, gorski po-zdrav.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

BOLGARSKA ARMADA NA TURŠKI MEJI.

Solun, 13. septembra. Z bolgarske meje se poroča, da je okoli 5000 bolgarskih vojakov odkorakalo na turško-bolgarsko mejo. Vlada je odredila mobilizacijo 15ega redifškega polka in ga odposlala na mejo.

IZVANREDNO ZASEDANJE BOLGARSKEGA SOBRANJA.

Sofija, 13. septembra. V političnih in mi-nistrskih krogih se širi vest, da bo sredi teko-čega meseca torej že čez nekaj dni sklicano sobranje na izvanredno zasedanje. Svrha tega zasedanja je baje ta, da bo ministrski predse-dnik Gešov mogel pred sobranjem opravičiti svoje rezervirano držanje v sedanjih političnih razmerah na Balkanu.

POSILNIK PAPIKOV O POLOŽAJU.

Petrograd, 13. septembra. Tukajšnji bol-garski poslanik general Papikov se je izjavil o razmerah na Balkanu in dejal, da je boja-željnost že precej prenehala. Vsaka nevarnost vojske se lahko v glavnem smatra za odstra-njeno. Položaj je sedaj miren in se ni bati, da bi se mogel poslabšati. Macedonsko vprašanje bo mogoče na temelju berlinske pogodbe mirno rešiti.

KOALICIJSKI KABINET NA BOLGARSKEM.

Sofija, 13. septembra. Malinova, šefa de-mokratske vlade po katere padcu je prišel da-našnji kabinet, so konzultirali, da li bi demo-kratska hotela sodelovati v enem koalicijskem kabinetu. Za Malinov odgovor se ne ve, koali-cijski kabinet bodo sestavili le tedaj, ako bo stala Bolgarska pred vojno akcijo.

RUSKI DRŽAVNI DOLG.

Petrograd, 13. septembra. Po službenih podatkih znaša v tekočem letu ruski državni dolg 8.845.711.000 rubljev.

SKLICANJE DELEGACIJ.

Dunaj, 13. septembra. Iz najbolj zaneslji-vega vira je zvedel naš dopisnik, da se bodo seše delegacije dne 24. t. m. na posvetovanje.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Trst in Prosek: Pride jutri! — G. P.: Se bomo ravnali po nasvetu.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani

pozivlje svoje člane, da se polnoštevilno udeleže

nujnega sestanka,

radi dogovora o cvetličnem dnevu. — Sesta-nek se vrši danes v soboto, ob 8. uri zvečer v telovadnici »Narodnega doma«.

Na zdar!

Odbor!

Izjava.

Prosek, 12. septembra 1912.

Slavno uredništvo »Dan-a«
v Ljubljani.

Podpisani odbor izjavlja k brzojavki v »Slovenskem Narodu« dne 6. septembra in na izjavo pevskega društva »Hajdrih« v »Edinosti« dne 8. septembra sledeče:

1. Telovadno društvo »Sokol« na Proseku ni v nikaki zvezi z omenjeno brzojavko, pač pa prosi odbor pevskega društva »Hajdrih«, naj ob-javi odpošiljalce one brzojavke, oziroma vsaj vrsto onih, ki iz osebnih razlogov hočejo ovi-rati nadaljni razvoj društva.

2. Odbor »Sokola«, poznajoč razmere na Proseku, obžaluje sam, da je prišla ona brzojav-ka pred slavnostjo v javnost.

3. Odbor »Sokola« potrjuje javno, da je br-zojavka dne 6. septembra v »Slovenskem Na-rodu« odgovarjala istinitosti in resnici, in da je izjava »Hajdriha« v »Edinosti« tako zavita in zaokrožena, kakor da bi »Hajdrih« ne prepo-vedal cvetličnega dne.

4. »Hajdrih« je z dopisom na odbor »Sokola« na Proseku z dne 30. avgusta 1912 prepovedal »Sokolu« prireditve cvetličnega dne, boječ se konkurence pri razprodaji svojih založb.

Telovadno društvo »Sokol« v Proseku.

Za odbor:

Jaromir Štrukelj, t. č. tajnik.

Mali oglasi.

Več dobrih stanovanj za dijake ima na razpolago »Prva anončna pisarna«.

Radi drugega podjetja se proda krojaška obrt v kateri delajo 3 do 4 delavci, eventuelno se sprejme tudi kompanjon. Natančneje v »Prvi anončni pisarni.« 591—10

Spretna šivilja in vajenka se takoj sprej-me. Kongresni trg 6. II. nad. 636—3

Meblovana soba s posebnim vvhodom se ceno odda stalnemu gospodu. Vpraša se: Emon-ska cesa 2. 626—4

Sprejme se v boljšo hišo na hrano in sta-novanje učenka z vadnice. Na razpolago tudi glasovir, Natančneje v »Prvi anončni pisarni.« 673—3

Meblovana soba s posebnim vvhodom se ta-koj odda v Spodnji Šiški, Planinska cesta 27. II. na desno. 633—2

Dva dijaka se sprejme k boljši radbini na hrano in stanovanje. Židovska ulica št. 1. III. nadstropje. 624—2

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Ali ste poskusili posebno specialiteto likerja

• Zdravnik želodca?

Šolske knjige za vse srednje, meščanske in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner

v Ljubljani, Prešernova ulica 3. Poslojpe mestne hranilnice.

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lasne in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K. — Lasne podlage in mrežice vse vrste. — Lasulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevlarskega mostu) izdelovalnica za vsa lasna dela.

Med bralce tega časopisa razdelimo 3000 parov

izvrstnih, zelo elegantnih usjenih čevljev na vrvice iz najboljšega, trpežnega usnja, po sliki, zato, da spoznajo našo trdiko. Le zaslužek na delu K 13-75 za 3 pare čevljev se plača. Čevlji veljajo sicer 42 kron. Pošljemo vsacega po izbiri in v polno zadovoljnost 3 pare moških ali ženskih čevljev, vsako zahtevano številko. Zamena dovoljena, zato nič rizika. Pošilja se proti povzetju ali denar naprej. Razpošilja Prva kršćanska izvozna trdika čevljev

FRANC HUMANN, DUNAJ, II.

Aloisgasse šte. 3/10. F.

Še le iz Vaš ga priporočila bomo imeli korist.

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Celo noč odprto

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

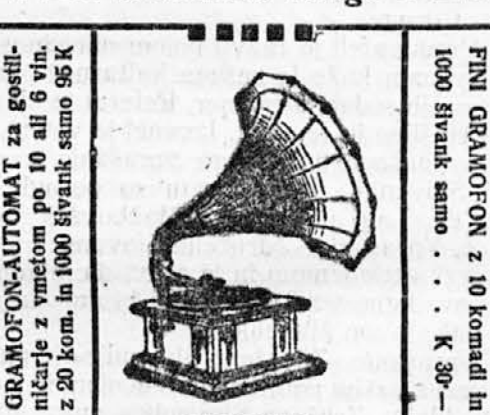
Dalnogleda, toplotmere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Gramofoni - automati !!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Atelier

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specialno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledajte si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Ozirajte se na trdke, ki oglašajo v „Dnevu“

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode. Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletaje, raglane, kostume, jopice, krila in bluže po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

Kongresni trg šte. 10

dobavlja najcenejše: špecerijsko blago; jedilno in živinsko sol; petrol ej (tudi v originalnih pločevinastih posodah); obdačen in neobdačen bencin za motorje in avtomobile; gasolin, cigroin za razsetljavo; gorilno olje za Diesel-motorje; vseh vrst strojno olje; parafin itd. itd.

Vse mineralne vode in studenčne produkte vedno sveže v zalogi.

POZOR!!

Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah!

Radi velike zaloge vseh šolskih in uradniških potrebščin

kakor tudi galanterijskih predmetov prodajam po zelo nizkih cenah na drobno in debelo.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom:

FR. IGLIČ, Ljubljana

Mestni trg št. 11.—13. - Mestni trg št. 11.—13.

POZOR!!

Povodom početka šole

priporoča

modna in športna trgovina

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte

za dijake in diakinje

perilo, klobuke, čepice, majice, nogavice, rokavice, dežnike, kravate, naramnice, podveze, žepne robce, glavnike, krtače, milo, predpasnike, pase, torbice, gumbe, moderce, telovadne čevlje itd. itd.

Avstro-Amerikanska zaloga čevljev.

Zaradi prevelike zaloge blaga, razprodajam 15% ceneje, vse kar je v moji trgovini.

Za obilen obisk se priporoča

Viktorija Strniša, Ljubljana,

Pod Trančo — Jurčičev trg šte. 3.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudo priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

•• Cene brez konkurence. ••

FR. IGLIČ Ljubljana, Mestni trg št. 13-13.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905.

London 1905.

Mednarodno spedijsko podjetje
R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876.

Telefon šte. 80.

Podjetje za prevoznino c. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspedni promet ovojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstr. Lloydja. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

ima v predpisanih izdajah in veliki množini v zalogi trdka

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

trgovina s knjigami in muzikalijami

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Seznamki učnih knjig se oddajajo zastoj.